

خبر

تباه شد دل از آلودگی و دم نزدیک

سپهرغرب، گروه زیست‌بوم: آلودگی هوای همه شهرهای بزرگ ایران، این روزها از حد تحمل ریه‌هایی که با اکسیژن تنفس می‌کنند، گذشته است و نفس برنمی‌آید، چنان که پروین اعتصامی، سال‌ها پیش نوشت: «تباه شد دل از آلودگی و دم نزدیک.» اما کتاب‌ها از آلودگی دم می‌زنند.

نفس شهر گرفته است، نفس شهرهای ایران در زیر هاله‌ای از ابر و غبار و ذرات دو و نیم میکرونی، مسدود شده، سوال‌های بی‌جواب بسیاریند، این آلودگی از کجا آغاز شده، چگونه روی داده، چگونه باید از آن عبور کرد و چرا امروز این گونه خطرناک شده است؟ برای پیدا کردن جواب این سوال‌ها، سراغ کتاب‌ها می‌رویم، کتاب‌ها همیشه حرف‌های تازه‌ای برای گفتن دارند.

تنها یک زمین داریم

سال‌هاست با وجود بیشتر شدن نفوذ انسان به فضا و فرود روی سیاره‌های گوناگون، دانشمندان دریافته‌اند که هیچ سیاره شناخته‌شده‌ای در کهکشان وجود ندارد که انسان بتواند در آن زندگی کند و در صورتی که کره زمین از بین برود، جایی برای سکونت وجود نخواهد داشت.

کتاب محیط زیست عمومی، شاید در نگاه اول کتابی صرفاً علمی به نظر بیاید اما با وجود این می‌تواند درباره کره زمین، اطلاعات دست اول و درستی به مخاطبان برساند.

این کتاب در ۸ فصل، توسط پژوهشگران گوناگون با تخصص‌های متفاوت تدوین شده و به ویژگی‌های زیست محیطی زمین و آلودگی آن می‌پردازد. فصل اول این کتاب درباره منابع آب توسط عبدالرحیم کرباسی نوشته شده و فصل دوم آن که به آلودگی آب‌ها می‌پردازد و کیفیت آب را تحلیل می‌کند نوشته سیمین ناصری است.

در فصل سوم، تصفیه فاضلاب که این‌ روزها در تهران به موضوع مهم تبدیل شده، توسط جلال شایگان، بررسی شده است.

فصل چهارم به انرژی و محیط زیست اختصاص دارد و عبدالرضا کرباسی درباره صنعت برق، آلودگی صنعتی، پسماندها، پساب‌ها و هزینه‌های اجتماعی تولید و مصرف انرژی می‌پردازد.

مشکلات این روزهای ایران در فصل پنجم، بازگو شده است و منصور غیاث‌الدین درباره آلودگی هوا، منابع آلاینده و روش‌های کنترل آن پژوهش کرده است.

محمدهلی عدلی در فصل ششم درباره مدیریت پسماند، توضیحاتی داده است و در فصل هفتم، اثرات زیست محیطی توسعه شهری و انسانی توسط محمود شریعت گفته شده‌اند.

فصل آخر کتاب هم به اقتصاد محیط زیست، می‌پردازد و مصطفی پناهی، در گزارشی به تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم اقتصاد بر محیط زیست می‌پردازد.

کتاب محیط زیست عمومی، نوشته گروه نویسندگان، در ۴۹۲ صفحه، توسط انتشارات فنی ایران به چاپ رسیده است.

نفس برنمی‌آید...

این روزها همه به فکر اتفاقاتی هستیم که در روزهای پس آلودگی با آن روبه‌رو خواهیم شد اما واقعا آلودگی هوا با سلامت شهروندان چه می‌کند؟ کتاب آلودگی هوا و سلامت، مجموعه مقالاتی است که در سال ۱۳۹۴ به کوشش جمعی از پژوهشگران در چهارمین همایش ملی مدیریت آلودگی هوا و صدا، ارائه شده است، در این کتاب در چند مقاله سلامت شهروندان مورد بررسی قرار گرفته است.

آلاینده‌های هوایی و دستگاه تنفسی، آلودگی هوا و بیماری‌های قلبی، بیماری‌های دستگاه عصبی، بیماری‌های ریوی، سلامت باروری، عملکرد سیستم ایمنی بدن، بیماری‌های گوارشی، بیماری‌های چشم و بینی، آلودگی هوا و گروه‌های آسیب‌پذیر، آلودگی هوا و سرطان، عوارض آلودگی، ضروری بر مطالعات عوارض آلودگی، بخش‌های مختلف این کتاب هستند که در سال ۱۳۹۴ به کوشش جمعی از پژوهشگران در چهارمین همایش ملی مدیریت آلودگی هوا و صدا، ارائه شده است، در این کتاب در چند مقاله سلامت شهروندان مورد بررسی قرار گرفته است.

کتاب آلودگی هوا و سلامت، ضروری بر مطالعات تحقیقاتی جهانی درباره اثرات آلودگی هوا بر سلامت انسان، توسط نشر شهر و مرکز کنترل آلودگی هوای تهران، در ۲۲۲ صفحه منتشر شده است.

پژوهشکده محیط زیست دانشگاه علوم پزشکی تهران، نسخه الکترونیکی کتاب آلودگی هوا و سلامت را در اختیار مخاطبان قرار داده است. برای دریافت، روی نام کتاب کلیک کنید.

کودکان، نهمایان زمین هستند

نقش کودکان در حفاظت از محیط زیست، بسیار اهمیت دارد. کودکان می‌توانند با تغییر نگاه جهان به محیط زیست، روند تخریب کره زمین را کندتر کنند. کتاب چگونه به جنگ آلودگی برویم، به کودکان می‌آموزد که چگونه باید برای محیط زیست بجنگند و آن را سلامت نگه دارند.

این کتاب با رویکردی نوشته شده که می‌گوید: کودکان می‌دانند آدم‌ها با کارهایشان، زمین، هوا و آب را کثیف می‌کنند. زباله‌های رودخانه‌ها، سوزاندن و نابود کردن درختان جنگل که باعث آلودگی هوا می‌شود، همه از بلاهایی است که انسان‌ها بر سر محیط زیست می‌آورند. با این‌که تمیز نگه داشتن زمین کار آسانی نیست ولی کارهای کوچک زیادی هست که می‌تواند از آلوده شدن زمین جلوگیری و کمک کند سیاره‌ای پاک و سبز داشته باشیم.

چگونه به جنگ آلودگی برویم، در مجموعه نگهبانان زمین، نوشته لیزا بولسرد با تصویرگری وس توماس و ترجمه نگار عجایی، توسط نشر نردبان در صفحه منتشر شده است.



بحران در هژده‌دولان بانه

جایگاه نامناسب دفن زباله‌های شهری

رئیس حفاظت محیط زیست بانه نیز با اشاره به نامناسب بودن جایگاه دفن زباله گفت: جانمایی سایت هژده‌دولان با توجه به اینکه از سال‌های گذشته انجام شده به لحاظ زیست محیطی قابل قبول نیست و باید در انتخاب جایگاه دفن زباله به شرایط توپوگرافی منطقه توجه می‌شد.

رحمان رحیم‌پور افزود: در انتخاب جایگاه دفن زباله باید شرایط جنگل‌های منطقه، جهت بادهای غالب، حفظ آب‌های سطحی و زیرزمینی، دسترسی به جاده و مناطق مسکونی توجه شود که در این جایگاه این شرایط لحاظ نشده است.

وی اظهار کرد: رودخانه‌ای در پایین دست جایگاه دفن زباله وجود دارد و روستای اله و سوپرو نیز در پایین دست جایگاه دفن زباله هژده‌دولان واقع هستند و با توجه به اینکه در مسیر جاده اصلی قرار گرفته منظرهای زشت و بوی نامطبوع آن باعث مشکلات زیادی برای مسافرنی تردد از این مسیر می‌شود ضمن اینکه به محلی برای تجمع حیوانات و حشرات موزی تبدیل شده است.

رحیم پور ادامه داد: شیرابه زباله‌های سایت هژده دولان، آب‌های سطحی و زیر زمینی منطقه در مسیر را آلوده کرده که برای کشاورزی و دامداری از این آب استفاده می‌شود بنابراین مشکلات فراوانی برای مصرف کنندگان به وجود آورده است.

وی با اشاره به اینکه سایت هژده‌دولان در جهت باد غالب قرار گرفته است، گفت: باید شهرداری اطراف جایگاه زباله را فنس‌کشی و یا دیوار‌کشی کرده و منطقه را از وجود زباله‌های پراکنده پاکسازی و برای مهار شیرابه‌ها

استمرار بدبجاری‌های سمندر لرستانی

راه‌شکافی بیخ گوش گونه‌ای جهانی

آب زیستگاه«فرزند آتش» قطع می‌شود؟

زیست منطقه حفاظت‌شده سمندر کوهستانی که یکی از مهم‌ترین مناطق آن «شهبازان» و این زیستگاه است، قرار شده که به‌عنوان منطقه حفاظت‌شده معرفی شود اما تعلق و ضعف مدیریت منجر به شده که منطقه حفاظت‌شده معرفی نشود.

وی، ادامه داد: هنوز پرونده این امر در شورای عالی محیط‌زیست خاک می‌خورد، می‌گویند آنجا منطقه حفاظت‌شده نیست اما مطالعات آن روی مین شورای عالی محیط‌زیست است و برای منطقه حفاظت‌شده معرفی‌شده است، ممکن است همین امروز اجازه راه شکافی داده شود و فردا، اعلام کنند که به‌عنوان منطقه حفاظت‌شده مورد موافقت قرار گرفته است، آن‌وقت می‌خواهیم چه‌کاری کنیم؟

وقتی آب به روی سمندر بسته می‌شود! دبیر شبکه تشک‌ل‌های محیط زیستی لرستان، گفت: از همه این‌ها مهم‌تر، ما یک گونه جانوری، حلقه از اکوسیستم و حوضچه ژنتیکی خود را به نام سمندر کوهستانی لرستان که منحصر در تمام دنیا فقط در لرستان پیدا می‌شود را قربانی می‌کنیم، با این راه شکافی ارتباط آب‌های زیرزمینی، آب‌های سطحی و با عمق کم‌وزیاد بی‌شک قطع خواهد شد.

دری‌کوند با تأکید بر اینکه این جاده مسیر آبی که چشمه‌های «شهبازان» و «توه» و یکی از اصلی‌ترین زیستگاه‌ها را قطع می‌کند، گفت: به‌طور حتم سمندر آنجا آسیب جدی خواهد دید چراکه وقتی از انقراض سمندر حفظ آن حرف می‌زنیم درواقع راجع به حدود چهار هزار قطعه سمندر حرف می‌زنیم، این زیستگاه اصلی را که ارزش علمی و ژنتیکی برای ما دارد چگونه می‌توان نادیده گرفت؟

اگر راه‌شکافی صورت می‌گیرد اعلام کنند که طرح ارزیابی آن کجاست؟

وی با بیان اینکه وقتی‌که جریان آب زیستگاه قطع شود، به‌طور حتم چشمه‌های سمندر و گونه سمندر آسیب می‌بیند، گفت: بر اساس اصل ۵۰ قانون اساسی، هر کار اقتصادی، اجتماعی و... اگر منجر به تخریب محیط‌زیست شود غیرقانونی است.

این کارشناس حوزه محیط‌زیست لرستان، افزود: من به‌عنوان دبیر شبکه تشک‌ل‌های محیط زیستی لرستان به‌شدت از این راه شکافی انتقاد دارم و به‌شدت متقاضی این هستم که این ماجرا کنترل شود، جاده‌سازی و راه شکافی صورت نگیرد، دنبال راه‌های جایگزین و با خطرات کمتر هستیم، اگر راه شکافی صورت می‌گیرد اعلام کنند که طرح ارزیابی آن کجاست؟

دری‌کوند با تأکید بر اینکه این جاده نزدیک به تونل ۱۳ راه‌آهن است و از روی نقشه‌های ماهواره‌ای می‌توان مشاهده کرد، آنجا ما کلی حیات‌وحش، زنجیره‌های اکولوژیک و گونه‌های جانوری داریم، گشت: این مدل تصمیم‌گیری در حوزه محیط‌زیست تأسف‌آور و خنده‌دار است.

وی با اشاره به تأکیدات مقام معظم رهبری بر ضرورت حفاظت از محیط‌زیست، گفت: ما تشک‌ل‌ها را نمایندگان

حوضه‌های ایجاد و دستگاه تصفیه در محل راه‌اندازی کند.

رئیس اداره حفاظت محیط زیست بانه اضافه کرد: باید بیش از ۱۰ درصد اطراف فضاهای صنعتی فضای سبز ایجاد شود که اطراف سایت زباله هژده دولان بانه چنین فضای ندارد.

وی اظهار کرد: از یک ماه قبل آتش‌سوزی در سایت هژده‌دولان ایجاد شده و دود ناشی از این آتش سوزی مشکلات محیط زیستی را ۲ چندان کرده است.

رحیم پور اضافه کرد: بسیاری از افسران، نخله‌های ساختمانی خود را در اطراف جاده سلیمان یگ و اطراف شهر بانه تخلیه می‌کنند که این مهم بلای جان طبیعت بکر منطقه شده است.

وی افزود: آتش‌سوزی جایگاه زباله عمدی در روزهای اخیر بود البته این آتش هنوز مهار نشده که باید در این زمینه اقدامات سریع‌تر انجام شود چرا که به محیط زیست اطراف آسیب‌های جبران ناپذیری وارد می‌کند.

رئیس اداره حفاظت محیط زیست بانه یادآور شد: اداره محیط زیست یک سازمان نظارتی است و چندین بار نظارت و پایش در این ارتباط انجام داده و بر اساس قانون تذکراتی لازم را نیز به شهرداری داده و مکاتبات اداری در این خصوص انجام شده است.

وی گفت: یکی از اقدامات مهم که در راستای کاهش زباله انجام شده تفکیک از مبدا است که باعث کاهش حجم زباله شده و ضروری است در راستای کاهش تولید زباله نیز اقدامات فرهنگی انجام شود.

رحیم پور اظهار داشت: یک طرح سازمانی به عنوان سازمان بدون کاغذ نیز در حال اجراست که مصرف کاغذ

فتحی بیرانوند با تأکید بر اینکه این راه شکافی تهدید مستقیمی برای سمندر ندارند، افزود: بعد از دو راهی، دیگر ما اجازه راه را شکافی را نمی‌دهیم، چراکه اگر بخواهیم این کار را انجام دهند باید از محیط‌زیست مجوز بگیرند که ما

هم به منابع طبیعی و هم امور عشایری اعلام کرده‌ایم که حتماً باید ملاحظات محیط‌زیست رعایت شود.

وی، گفت: در هنگام انجام عملیات راه شکافی، من هرچند روز یک‌بار همکاران خود را به منطقه اعزام می‌کردم تا به‌صورت میدانی نظارت داشته باشند، تا مسیری که همکاران ما موقوفت کرده‌اند، آنجا دیگر راه شکافی قطع‌شده است.

مدیرکل محیط‌زیست لرستان، تأکید کرد: ما نباید همیشه به مسائل یک‌طرفه نگاه کنیم، گفت: جامع بومی و محلی اصلی‌ترین محافظین محیط‌زیست در جاهایی که تنوع محیط‌زیست وجود دارد، هستند، اگر ملاحظات آن‌ها را هم نتوانیم رعایت کنیم، آن‌ها دشمن تنوع محیط‌زیست می‌شوند.

بنابراین گزارش، سمندر کوهستانی لرستان در سال‌های گذشته تهدیدهای بسیاری را تجربه کرده، این‌گونه ارزشمند در محیطی از بقایای جنگل‌های بلوط که حاوی آب‌های خنک باشد زیست کرده و بر پشت خود خال‌ها یا نوارهای زرد و نارنجی چشمگیر روی زمینه قهوه‌ای داشته و زیر بدنشان زرد یا نارنجی قرمز است.

نام این‌گونه ترکیبی از دو کلمه سام (آتش) و اندر (درمیان) بوده و به همین دلیل در برخی از کتب قدیمی او را فرزند آتش نامیده‌اند. در حقیقت جامع محلی سمندر را نماد پاکي، شجاعت و انسان راست‌کردار دانسته و در بین آن‌ها از احترام ویژه‌ای برخوردار است.

این گونه ۱۴ سانتی‌متری آندمیک ایران بوده و تنها در لرستان و در مرز با استان خوزستان یافت می‌شود و تجارت آن توسط کنوانسیون تجارت جهانی گونه‌های در معرض خطر انقراض ممنوع شده است.

این در حالی‌است که سال گذشته مجوز تبدیل زیستگاه سمندر لرستانی به پناهگاه حیات‌وحش سمندر ابلاغ و کارهای تصویب زیستگاه این‌گونه به‌عنوان منطقه حفاظت‌شده انجام‌شده است و در نوبت موصوبه شورای عالی محیط‌زیست قرار دارد.

در چنین شرایطی راه‌شکافی در این منطقه جای تأمل و تعجب دارد.

